

infanterie personal și întregului corp ofițeresc și trupe pentru strălucitele acțiuni executate de Divizia 21 infanterie prin cucerirea cetății cu castelul Viglas și a satului Zvol Slatina — astăzi 25 februarie 1945 »¹. Mai târziu, cînd în luptele pentru cucerirea orașului Zvolen, regimentul 35 infanterie a atacat pe timp de noapte și a distrus pe inamic, acest regiment a fost felicitat de comandantul corpului 51 armată sovietică în subordonile căruia lupta².

Concomitent cu succesele obținute pe front, în țară masele populare, conduse de Partidul Comunist din România, au doborât de la putere guvernul reacționar al lui Rădescu și la 6 martie 1945 au instaurat primul guvern democratic, fapt ce a avut o influență hotărîtoare asupra consolidării spatelui frontului și a întăririi legăturilor dintre spate și front. Efectivele de luptători au fost completate, s-a trimis de asemenea pe front cantități mari de materiale, muniții și alimente necesare ducerii acțiunilor de luptă.

Înainte de a prezenta în continuare acțiunea trupelor romine este necesar de reamintit situația generală de pe front.

La 16 martie 1945, comandamentul sovietic a dezlănțuit o nouă mare ofensivă, cunoscută sub denumirea de operația de la Viena. În cursul acestei operații, trupele Frontului 2 și 3 Ucrainean au desăvîrșit eliberarea Ungariei, a unei mari părți din Cehoslovacia, au pătruns adînc în Austria, eliberînd capitala ei, Viena. În această perioadă, trupele de la dreapta Frontului 2 Ucrainean, între care și cele două armate românești, și-au desfășurat acțiunile ofensive în general în sectorul între Gron și Morava³.

Gronul era stăpînit de trupele sovieto-romine pe tot cursul lui, cu excepția marelui cot pe care rîul îl făcea în raionul Banska Bistrița, constituind un ultim bastion aflat încă sub stăpînirea inamicului. La 20 martie a început operația pentru cucerirea raionului industrial Banska Bistrița și a munților Tatra Mare «... care aparține aproape în întregime armatei romine»⁴. La 25 martie, Divizia 9 infanterie, în strînsă cooperare cu unitățile sovietice, eliberează importantul centru Banska Bistrița. Comandamentul suprem sovietic a citat prin ordin de zi această victorie. În ordin se spune «... capitala patriei noastre, Moscova, salută vitezele trupe ale Frontului 2 Ucrainean, precum și trupele armatei romine de sub comanda generalului de corp de armată Dăscălescu Nicolae, care au cucerit orașul Banska Bistrița, prin 12 salve de artilerie trase de 124 tunuri»⁵.

Continuîndu-și ofensiva, trupele sovietice și romine au eliberat la 3 aprilie 1945 orașul Kremnice, important centru industrial din Cehoslovacia, deschizînd prin aceasta perspective sigure ale întoarcerii apărării fasciste de pe munții Tatra Mică și Tatra Mare. Cu această ocazie trupele Armatei a 4-a romine și Armata a 40-a sovietică au fost citate din nou de comandamentul suprem sovietic⁶. La 11 aprilie au eliberat vechiul oraș Turč. Sv. Martin; la marginea de nord a orașului, trupele romine au făcut joncțiunea cu elementele înaintate ale Corpului 1 armată cehoslovac.

¹ Arhiva M.F.A., Jurnalul de operații nr. 3/20, p. 76.

² Arhiva M.F.A., Jurnalul de operații nr. 3/20, p. 82.

³ L. LOGHIN, *Participarea trupelor...* p. 13.

⁴ *Din contribuția armatei romine alături de glorioasa armată sovietică la războiul antihitlerist* în « Analele institutului de istorie a partidului, de pe lingă C.C. al P.M.R. », 4/1957, p. 46.

⁵ Arhiva M.F.A., Jurnalul de operații nr. 320, p. 53.

⁶ Arhiva M.F.A., Jurnalul de operații nr. 3/2, p. 55.